

**Ustawa o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym
z dnia 17 grudnia 2009 r. (Dz.U. 2010 Nr 7, poz. 44)**

tj. z dnia 6 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 573)

(zm.)

Art. 1 [Zakres przedmiotowy ustawy]

1. Ustawa normuje sądowe postępowanie cywilne w sprawach, w których są dochodzone roszczenia jednego rodzaju, co najmniej 10 osób, oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej (postępowanie grupowe).
2. Ustawa ma zastosowanie w sprawach o roszczenia z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, z tytułu czynów niedozwolonych, z tytułu odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania umownego lub z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, a w odniesieniu do roszczeń o ochronę konsumentów także w innych sprawach.

2a. W postępowaniu grupowym jest wyłączone dochodzenie roszczeń o ochronę dóbr osobistych, z wyjątkiem roszczeń wynikających z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, w tym roszczeń przysługujących najbliższemu członkowi rodziny poszkodowanego, zmarłego wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

2b. Możliwość dochodzenia w postępowaniu grupowym roszczeń pieniężnych wynikających z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, w tym roszczeń pieniężnych przysługujących najbliższemu członkowi rodziny poszkodowanego, zmarłego wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, jest ograniczona do żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego, na zasadach określonych w art. 2 ust. 3.

3. Wszczęcie postępowania grupowego nie wyłącza możliwości dochodzenia swych roszczeń przez osoby, które nie przystąpiły do grupy lub z niej wystąpiły.

Art. 2 [Ujednoczenie wysokości roszczeń]

1. Postępowanie grupowe w sprawach o roszczenia pieniężne jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wysokość roszczenia każdego członka grupy została ujednoczona poprzez zrównanie wysokości roszczenia dochodzonego przez członków grupy lub podgrupy.

2. Ujednoczenie wysokości roszczeń może nastąpić w podgrupach, liczących co najmniej 2 osoby.

3. W sprawach o roszczenia pieniężne powództwo może ograniczać się do żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego za określone zdarzenie lub zdarzenia. W takim przypadku powód nie jest obowiązany wykazywać interesu prawnego w ustaleniu.

4. Uwzględniając żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za określone zdarzenie lub zdarzenia, sąd ustala okoliczności wspólne członkom grupy, stanowiące przesłanki dochodzonych przez nich roszczeń.

Art. 3 [Właściwość sądu]

1. Postępowanie grupowe należy do właściwości sądu okręgowego.

2. Sąd rozpoznaje sprawę w składzie trzech sędziów zawodowych.

Art. 4 [Reprezentant grupy]

1. Powództwo w postępowaniu grupowym wytacza reprezentant grupy.

2. Reprezentantem grupy może być osoba będąca członkiem grupy albo powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów w zakresie przysługujących im uprawnień.

3. Reprezentant grupy prowadzi postępowanie w imieniu własnym, na rzecz wszystkich członków grupy.

4. W postępowaniu grupowym obowiązuje zastępstwo powoda przez adwokata lub radcę prawnego, chyba że powód jest adwokatem lub radcą prawnym.

Art. 5 [Wynagrodzenie pełnomocnika] Umowa regulująca wynagrodzenie pełnomocnika może określać wynagrodzenie w stosunku do kwoty zasądzonej na rzecz powoda, nie więcej niż 20% tej kwoty.

Art. 6 [Pozew]

1. Pozew powinien czynić zadość warunkom określonym w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r. poz. 155, z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 5, 138, 398 i 416), a ponadto zawierać:

1) wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym;

2) wskazanie okoliczności, o których mowa w art. 1 ust. 1, a w przypadku roszczeń pieniężnych także dokonanie ujednoczenia wysokości roszczeń członków grupy lub podgrupy;

3) w przypadku roszczeń pieniężnych określenie wysokości roszczenia każdego z członków grupy lub podgrup;

4) oświadczenie powoda o tym, że działa on w charakterze reprezentanta grupy.

1a. Żądanie pozwu w sprawach o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 2 ust. 3 powinno obejmować także wskazanie roszczeń pieniężnych, których dochodzeniu służyć ma żądany wyrok ustalający odpowiedzialność, przy czym nie jest konieczne wskazywanie wysokości tych roszczeń.

2. Do pozwu należy dołączyć oświadczenia członków grupy o przystąpieniu do grupy i wyrażeniu zgody co do osoby reprezentanta grupy oraz umowę reprezentanta grupy z pełnomocnikiem, określającą sposób wynagrodzenia pełnomocnika.

Art. 7 [Mediacja] W każdym stanie sprawy sąd może skierować strony do mediacji.

Art. 8 [Kaucja]

1. Na żądanie pozwanego sąd może postanowieniem zobowiązać powoda do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu, jeżeli pozwany uprawdopodobni, że powództwo jest bezzasadne oraz że brak kaucji uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania w razie oddalenia powództwa.

2. Pozwany może zgłosić żądanie zabezpieczenia kosztów najpóźniej przy pierwszej czynności procesowej. Pozwany nie ma prawa domagać się złożenia kaucji, jeżeli uznana przez niego część roszczenia wystarcza na zabezpieczenie kosztów. O żądaniu pozwanego sąd rozstrzyga po uprawnomocnieniu się postanowienia w przedmiocie składu grupy.

3. Sąd oznaczy termin złożenia kaucji, nie krótszy niż miesiąc, oraz jej wysokość, mając na względzie prawdopodobną sumę kosztów, które poniesie pozwany. Kaucję składa się w gotówce. Kaucja nie może być wyższa niż 20% wartości przedmiotu sporu.

4. Jeżeli w toku sprawy okaże się, że kaucja nie wystarcza na zabezpieczenie kosztów procesu, pozwany może żądać dodatkowego zabezpieczenia.

5. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego przez sąd terminu do złożenia kaucji sąd zawiesza postępowanie, a w razie niewpłacenia kaucji w terminie dalszych 3 miesięcy sąd odrzuca pozew lub środek odwoławczy, orzekając o kosztach, jak w przypadku cofnięcia pozwu.

6. Postanowienie w przedmiocie kaucji sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

7. Na postanowienie o zawieszeniu postępowania, o którym mowa w ust. 5, zażalenie nie przysługuje.

Art. 9 [Zaspokojenie z kaucji, wniosek] Sąd na wniosek pozwanego zarządzi zaspokojenie z kaucji przyznanych mu kosztów. Wniosek taki powinien być zgłoszony w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Jeżeli wniosku nie zgłoszono, sąd po upływie tego terminu zarządzi wydanie kaucji powodowi na jego żądanie. Sąd zarządzi wydanie powodowi kaucji natychmiast po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli pozwanemu kosztów nie przyznano.

Art. 10 [Postanowienie sądu, zażalenie]

1. Sąd rozstrzyga na posiedzeniu niejawnym o dopuszczalności postępowania grupowego i odrzuca pozew, jeżeli sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W przeciwnym razie sąd wydaje postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym.

1a. Przed wyznaczeniem posiedzenia niejawnego w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego, przewodniczący zarządza wniesienie odpowiedzi na pozew zgodnie z art. 207 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

2. Na postanowienie sądu w przedmiocie rozpoznania sprawy w postępowaniu grupowym przysługuje zażalenie.

2a. Rozpoznając zażalenie, o którym mowa w ust. 2, sąd nie stosuje przepisów art. 381 i art. 386 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

3. W przypadku wytoczenia przez członka grupy, w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o odrzuceniu pozwu, powództwa o roszczenie, które było objęte powództwem w postępowaniu grupowym, w odniesieniu do tego roszczenia zostają zachowane skutki wytoczenia powództwa w postępowaniu grupowym.

Art. 10a [Dopuszczalność prowadzenia postępowania grupowego] Po uprawomocnieniu się postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym, dopuszczalność prowadzenia postępowania grupowego nie podlega ponownemu badaniu w dalszym toku postępowania.

Art. 10b [Uchylenie zaskarżonego postanowienia] Sąd Najwyższy, uwzględniając skargę kasacyjną na postanowienie o odrzuceniu pozwu z uwagi na niedopuszczalność postępowania grupowego, może uchylić zaskarżone postanowienie i postanowić o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym.

Art. 11 [Ogłoszenie o wszczęciu postępowania]

1. Po uprawomocnieniu się postanowienia o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym sąd zarządzi ogłoszenie o wszczęciu postępowania grupowego.

2. Ogłoszenie o wszczęciu postępowania grupowego powinno zawierać:

- 1) wymienienie sądu, przed którym toczy się postępowanie grupowe;
- 2) oznaczenie stron postępowania oraz oznaczenie przedmiotu sprawy;
- 3) informacje o możliwości przystąpienia do grupy przez osoby, których roszczenia mogą być objęte powództwem grupowym poprzez złożenie reprezentantowi grupy, w oznaczonym terminie, nie krótszym niż jeden, a nie dłuższym niż trzy miesiące od daty ogłoszenia, pisemnego oświadczenia o przystąpieniu do grupy;
- 4) zasady wynagrodzenia pełnomocnika;
- 5) wzmiankę o wiążącym skutku wyroku wobec członków grupy.

3. Publikacja ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego następuje w sposób najbardziej odpowiedni dla danej sprawy, tak aby umożliwiło ono poinformowanie o postępowaniu wszystkich potencjalnie zainteresowanych przystąpieniem do grupy, w szczególności ogłoszenie może zostać zamieszczone na stronach Biuletynu Informacji Publicznej właściwego sądu, na stronach internetowych stron lub ich pełnomocników lub w prasie o zasięgu ogólnokrajowym albo lokalnym.

4. Zarządzenie ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego można zaniechać wtedy, gdy z okoliczności sprawy wynika, że wszyscy członkowie grupy złożyli oświadczenia o przystąpieniu do grupy.

5. Przystąpienie do grupy po upływie terminu wyznaczonego przez sąd jest niedopuszczalne.

Art. 11a [Wykaz postępowań grupowych]

1. Minister Sprawiedliwości prowadzi wykaz postępowań grupowych będących w toku oraz prawomocnie zakończonych, w toku których zarządzono ogłoszenie o wszczęciu postępowania grupowego, zwany dalej „wykazem”. Wykaz udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Sprawiedliwości.

2. Wykaz zawiera:

- a) informacje, o których mowa w art. 11 ust. 2 pkt 1-4,
- b) informacje o dacie i sposobie publikacji ogłoszenia, o którym mowa w art. 11 ust. 1,
- c) informacje o sposobie prawomocnego zakończenia postępowania grupowego albo wzmiankę o tym, że postępowanie grupowe jest w toku.

3. Niezwłocznie po zarządzeniu ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego sąd przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości informacje, o których mowa w ust. 2. Minister Sprawiedliwości aktualizuje wykaz o te informacje niezwłocznie po ich otrzymaniu.

4. Przepis ust. 3 stosuje się także do orzeczeń prawomocnie kończących postępowanie w sprawie, wydanych po zarządzeniu ogłoszenia o wszczęciu postępowania grupowego.

Art. 12 [Oświadczenie o przystąpieniu do grupy] W oświadczeniu o przystąpieniu do grupy uprawniony powinien określić swe żądanie oraz wskazać okoliczności uzasadniające żądanie, a także przynależność do grupy oraz przedstawić dowody. Wykaz osób, które przystąpiły do grupy, sporządza powód i przedstawia sądowi, dołączając oświadczenia o przystąpieniu do grupy. Sąd doręcza wykaz pozwanemu.

Art. 13 [Przystąpienie, skutek sprawy w toku]

1. Z chwilą przedstawienia sądowi oświadczenia o przystąpieniu do grupy między członkiem grupy oraz pozwanym powstaje skutek sprawy w toku, co do roszczenia objętego postępowaniem grupowym.
2. Osoba, która przed dniem wszczęcia postępowania grupowego wytoczyła przeciwko pozwanemu powództwo o roszczenie, które może być objęte postępowaniem grupowym, nie później niż do dnia zakończenia postępowania w pierwszej instancji może złożyć oświadczenie o przystąpieniu do grupy. W takim przypadku sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania.

Art. 14 [Niedopuszczalność interwencji ubocznej] Interwencja uboczna członka grupy po stronie powoda jest niedopuszczalna.

Art. 15 [Zarzuty] W wyznaczonym przez sąd terminie, nie krótszym niż miesiąc, pozwany może podnieść zarzuty co do członkostwa określonych osób w grupie lub podgrupach.

Art. 16 [Ciężar dowodu]

1. W sprawach o roszczenia pieniężne ciężar udowodnienia przynależności członka do grupy spoczywa na powodzie. W innych sprawach do ustalenia przynależności członka do grupy wystarcza uprawdopodobnienie.
2. Powód może zobowiązać członka grupy do złożenia w wyznaczonym terminie dodatkowych dowodów i wyjaśnień.

Art. 17 [Postanowienie co do składu grupy]

1. Po upływie wyznaczonego przez sąd terminu, nie krótszego niż miesiąc od dnia doręczenia powodowi zarzutów co do członkostwa, sąd wydaje postanowienie co do składu grupy. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym.
2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie.
2a. Wniesienie zażalenia na postanowienie w przedmiocie składu grupy nie wstrzymuje merytorycznego rozpoznania sprawy. Niezwłocznie po wydaniu postanowienia w przedmiocie składu grupy sąd wyznacza rozprawę lub w inny sposób nadaje sprawie dalszy bieg.
3. Po uprawomocnieniu się postanowienia, o którym mowa w ust. 1, oświadczenie członka grupy o wystąpieniu z grupy jest bezskuteczne.
4. W przypadku wytoczenia powództwa o roszczenie objęte postępowaniem grupowym, przez osobę, która przystąpiła do grupy a nie została objęta postanowieniem sądu co do składu grupy, w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia, art. 10 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 18 [Zmiana reprezentanta grupy]

1. Na wniosek więcej niż połowy członków grupy sąd może dokonać zmiany reprezentanta grupy. Wniosek powinien wskazywać proponowanego reprezentanta grupy oraz zawierać jego oświadczenie o wyrażeniu zgody na bycie reprezentantem. Sąd wydaje postanowienie na posiedzeniu niejawnym.
2. Zmiana reprezentanta grupy nie powoduje wygaśnięcia udzielonego w postępowaniu pełnomocnictwa.
3. W przypadku złożenia wniosku o zmianę reprezentanta grupy po wydaniu wyroku, bieg terminu do zaskarżenia wyroku nie może skończyć się wcześniej niż z upływem dwóch tygodni od uprawomocnienia się postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 19 [Cofnięcie pozwu]

1. Cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia oraz zawarcie ugody wymaga zgody więcej niż połowy członków grupy.
2. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia, jak też zawarcie ugody, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami albo zmierzają do obejścia prawa bądź rażąco naruszają interes członków grupy.

Art. 20 [Przesłuchanie członka grupy] Członka grupy lub podgrupy przesłuchuje się w charakterze strony.

Art. 20a [Odesłanie do przepisów KPC]

1. W sprawach, o których mowa w art. 1 ust. 2, w przypadku dochodzenia roszczeń pieniężnych, przepis art. 322 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego stosuje się.
2. W przypadku gdy sąd stosuje przepis ust. 1, przed wydaniem wyroku wysłuchuje stanowisk stron co do wysokości kwot zasądzonych na rzecz członków grupy lub podgrupy. Sąd może wysłuchać stanowisk stron na posiedzeniu niejawnym.
3. Sąd, uwzględniając powództwo, jest związany zgodnym wnioskiem stron w zakresie wysokości kwoty przypadającej członkom grupy lub podgrupy.

Art. 21 [Wyrok]

1. W sentencji wyroku należy wymienić wszystkich członków grupy lub podgrupy.
2. W wyroku zasądzającym świadczenie pieniężne należy ustalić, jaka kwota przypada każdemu członkowi grupy lub podgrupy.
3. Wyrok prawomocny ma skutek wobec wszystkich członków grupy.

Art. 22 [Tytuł egzekucyjny] Tytułem egzekucyjnym do prowadzenia egzekucji świadczenia pieniężnego przypadającego członkowi grupy lub podgrupy jest wyciąg z wyroku wskazujący w szczególności wysokość należnego mu świadczenia.

Art. 23 [Egzekucja]

1. W sprawach o świadczenia niepieniężne egzekucję zasądzanego świadczenia wszczyna się na wniosek reprezentanta grupy.
2. Jeżeli zasądzone świadczenie niepieniężne nie zostanie spełnione w terminie 6 miesięcy, liczonym od dnia uprawomocnienia się wyroku, a w tym czasie reprezentant grupy nie wystąpi z wnioskiem o wszczęcie egzekucji, z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności, a także o wszczęcie egzekucji, może wystąpić każdy z członków grupy.

Art. 24 [Zastosowanie przepisów innych ustaw]

1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, z wyłączeniem art. 7, art. 8, art. 117-124, art. 194-196, art. 204, art. 205, art. 207 § 6, art. 217 § 2 i art. 425-505¹⁴.

2. W sprawach rozpoznawanych w postępowaniu grupowym przepisów art. 100 ust. 2, art. 101-103, 105, 107 i 109-112 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 300 i 398) nie stosuje się.

Art. 25 (pominięty)¹⁾

Art. 26 [Wejście w życie] Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia²⁾.

1) Zamieszczony w obwieszczeniu.

2) Ustawa została ogłoszona w dniu 18 stycznia 2010 r.